

Sygn. akt II Ca 68/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Sylwia Kornatowicz
Sędziowie:	SO Jolanta Pratkowiecka SO Sabina Ziser (sprawozdawca)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Klaudia Pasieczny

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2013 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa B. T.

przeciwko pozwanemu S. T.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Legnicy

z dnia 18 grudnia 2012 roku

sygn. akt VII C 746/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądza od pozwanego S. T. na rzecz powódki B. T. kwotę 11.457,88 zł (jedenaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt siedem złotych osiemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 29 października 2012r., oddalając powództwo w pozostałym zakresie;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 68/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2012r. Sąd Rejonowy w Legnicy zasądził od pozwanego S. T. na rzecz powódki B. T. kwotę 11.457,88 zł z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot szczegółowo wymienionych w wyroku. W pozostałym zakresie Sąd postępowanie umorzył oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.195,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie zarówno co do zasady jak i wysokości, zaś jego podstawą był art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego. Bezsporne w sprawie pozostawało, że pozwany zajmuje lokal położony w L. przy ul. (...) należący do powódki bez tytułu prawnego i za okres od lipca 2010r. do grudnia 2011r. nie uiszczał z tego tytułu powódce należnego odszkodowania. Odszkodowanie odpowiadające wartości czynszu najmu lokalu winno wynosić kwotę 1000 zł miesięcznie. Powódka od należności tej odliczyła kwoty wpłacone przez pozwanego na rzecz Spółdzielni z tytułu opłat eksploatacyjnych, cofając powództwo w tym zakresie. Sąd Rejonowy nie podzielił zarzutu przedwczesności powództwa wskazując, że Sąd Okręgowy dokonując zmiany postanowienia w przedmiocie podziału majątku dorobkowego stron nie oznaczył terminu wydania lokalu mieszkalnego przez pozwanego co oznaczało, że obowiązek ten aktualizował się w dacie wydania prawomocnego orzeczenia przez Sąd Okręgowy i dlatego też skoro termin spełnienia świadczenia był oznaczony powódka nie miała obowiązku wyznaczenia pozwanemu terminu do wydania lokalu. Sąd pierwszej instancji uznał za nieuzasadniony zarzut, że żądanie zapłaty należności dochodzonej pozewem pozostawało w sprzeczności z zasadami współzycia społecznego albowiem powódka nie dokonując spłaty na rzecz pozwanego jego udziału w majątku wspólnym uniemożliwiła mu zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych. W ocenie Sądu pozwany mógł wystąpić do komornika z wnioskiem o egzekucję i skutecznie przeprowadzić egzekucję z nieruchomości. Ponadto wysokość odsetek ustawowych, które zostały zasądzone od spłaty w wysokości 68.713,00 zł w razie opóźnienia w płatności rekompensowała wysokość miesięcznych należności, których żąda powódka od pozwanego za bezumowne korzystanie z lokalu. W ocenie Sądu Rejonowego nie zostały udowodnione nakłady poczynione przez pozwanego tytułem kosztów remontu. W szczególności z przedłożonych umów pożyczki nie wynika, że były one przeznaczone na poczet remontu lokalu. Niezasadny był zarzut zatrzymania albowiem niniejsza sprawa nie dotyczyła wydania lokalu.

Na podstawie art. 355 par. 1 kpc Sąd umorzył postępowanie w zakresie cofniętej części powództwa a o kosztach procesu orzekł na podstawie art. 100 kpc przy zastosowaniu zasady stosunkowego ich rozdzielenia.

Z rozstrzygnięciem powyższym w całości nie zgodził się pozwany wnosząc apelację, w której zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 5 kc poprzez uznanie, że zachowanie powódki, która znając trudną sytuację życiową pozwanego uniemożliwiła mu uzyskanie spłaty z tytułu podziału majątku, co w konsekwencji skutkowało niemożnością zaspokojenia przez pozwanego potrzeb mieszkaniowych zmuszając go do korzystania z mieszkania przy ul. (...), nie uzasadnia uznania jej powództwa za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego,
- naruszenie art. 461 kc przez zasądzenie kwoty dochodzonej pozewem po jego ograniczeniu pomimo tego, że skorzystał z prawa zatrzymania tego lokalu do czasu zaspokojenia przez powódkę jego nakładów na przedmiotowy lokal;
- przedwczesność roszczenia w sytuacji gdy powódka przed wytoczeniem powództwa o zapłatę nie wezwała go do opuszczenia mieszkania;
- nieprawidłowe rozliczenie kosztów procesu i nie uwzględnienie poniesionych przez niego kosztów zastępstwa prawnego.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany domagał się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jedynie w niewielkim stopniu zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia faktyczne poczynione w tej sprawie są prawidłowe, gdyż mają potwierdzenie w zebranych dowodach, które Sąd Rejonowy właściwie wskazał i powołał. Nadto Sąd wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy a dokonana ocena dowodów jest w przeważającej mierze prawidłowa i zgodna z regułami dowodzenia wskazanymi w art. 233 kpc.

Sąd Okręgowy nie podziela zarzutu przedwczesności roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z lokalu. Wymagalność tego roszczenia nie zależy bowiem od uprzedniego wezwania pozwanego do wydania lokalu powódce, ale od wezwania do zapłaty. Obowiązek wydania przez pozwanego powódce lokalu mieszkalnego przy ul. (...) wynikał z punktu VI orzeczenia Sądu Rejonowego w Legnicy wydanego w dniu 09 lutego 2010r. Sąd Okręgowy rozpoznający apelację od tego orzeczenia tego obowiązku nie uchylił, ale w związku z uchynieniem orzeczenia w zakresie przyznania pozwanemu prawa do lokalu socjalnego i nie ustalenia późniejszego terminu wydania lokalu obowiązek ten winien być wykonany przez pozwanego niezwłocznie po uprawomocnieniu się tego wyroku (co nastąpiło z chwilą jego wydania). Skoro zatem termin spełnienia tego świadczenia był oznaczony to zbędne było wzywianie pozwanego przez powódkę do opróżnienia i opuszczenia lokalu. Natomiast termin spełnienia świadczenia z tytułu odszkodowania za bezumowne korzystanie lokalu nie wynika ani z przepisu ustawy ani z treści czynności prawnej dlatego też roszczenie w tym zakresie jest wymagalne z chwilą wezwania dłużnika do zapłaty (art. 455 kc), a takie zostało zawarte w piśmie powódki z dnia 27 czerwca 2010r.

Nieuzasadniony był również zarzut, że powództwo winno zostać oddalone z uwagi na fakt przysługiwania pozwanemu prawa zatrzymania lokalu. Prawo zatrzymania o którym mowa w art. 461 kc skutkuje możliwością powstrzymania się od wydania lokalu w przypadku dochodzenia roszczeń eksmisyjnych do czasu zaspokojenia roszczeń o zwrot nakładów. W niniejszej sprawie nie mieliśmy do czynienia ze sprawą o eksmisję lecz ze sprawą o zapłatę. Nawet jednak w sytuacji gdy posiadaczowi przysługuje skuteczne prawo zatrzymania, a z lokalu korzysta to nie zwalnia go to z obowiązku uiszczania należnych opłat z tego tytułu. Pozwany nie udowodnił faktu poniesienia żadnych nakładów na remont lokalu, natomiast podnoszona przez niego okoliczność, że pokrył część wkładu mieszkaniowego nie może być już podnoszona i dochodzona po zakończeniu sprawy o podział majątku dorobkowego z uwagi na zakaz wynikający z art. 567 par. 1 i 3 kpc w zw. z art. 688 kpc i art. 618 par. 3 kpc.

Zarzut nadużycia prawa i sprzeczności roszczenia powódki z art. 5 kc w ocenie Sądu odwoławczego uzasadniony był jedynie w części dotyczącej odsetek ustawowych liczonych od poszczególnych kwot wskazanych w pozwie. Jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego należy uznać postępowanie powódki, która nie spełniała świadczenia obciążającego ją z mocy orzeczenia sądowego uniemożliwiając w ten sposób pozwanemu zaspokojenie swoich potrzeb mieszkaniowych. Skoro sama tego świadczenia nie spełniała w terminie nie może domagać się zapłaty odsetek ustawowych od poszczególnych kwot wymagalnych co miesiąc. Z całą pewnością pozwany zajmując jej lokal winien był płacić jej z tego tytułu odszkodowanie jednakże mając na uwadze, że wysokość osiąganych przez niego dochodów wynosiła niewiele ponad 1000 zł nie miał on możliwości uiszczać tak wysokiej kwoty. Możliwość taką uzyskał z chwilą kiedy to powódka spłaciła jego udział w majątku wspólnym wraz z odsetkami. Pierwszą część należności z tego tytułu uzyskał on w dniu 29 października 2012r. i od tego dnia winien on zapłacić na jej rzecz odsetki od kwoty dochodzonej pozwem.

W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Rejonowego, że żądanie powódki zapłaty na jej rzecz odszkodowania nie stanowiło nadużycia prawa. Powielanie użytej przez Sąd pierwszej instancji i zaprezentowanej argumentacji jest, w ocenie Sądu Okręgowego, zbędne, stąd odwołując się do wywodów tam zawartych stwierdzić należy, że apelacja pozwanego w tym zakresie jest chybiona.

W związku z tym, że dokonana przez Sąd odwoławczy zmiana wyroku Sądu pierwszej instancji była nieznaczną nie spowodowała zmiany orzeczenia o kosztach procesu. Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w tym przedmiocie wbrew twierdzeniom apelacji należy uznać za prawidłowe. Sąd bowiem rozliczając koszty wziął pod uwagę nie tylko koszty poniesione przez powódkę, ale i koszty poniesione przez pozwanego w wysokości 2.417,00 zł.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uwzględniając częściowo apelację, na podstawie art. 386 par. 1 kpc, zmienił zaskarżony wyrok w zakresie odsetek ustawowych od należności głównej zaś dalej idąca apelacja podlegała oddaleniu, na podstawie art. 385 kpc, jak pozbawiona uzasadnionych podstaw prawnych.

W związku z tym, że apelacja w przeważającej części została oddalona Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego na rzecz powódki koszty postępowania apelacyjnego na podstawie art. 100 kpc w zw. z par. 12 ust. 1 pkt. 1 w zw. z par. 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynność radców prawnych (...).